

ด่วนที่สุด
ที่ พณ 0307/ 1908

กระทรวงพาณิชย์
44/100 ถนนนนทบุรี 1
นนทบุรี 11000

๒) พฤษภาคม 2550

เรื่อง การสำรองข้าวในเอเชียตะวันออกเฉียง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0506/ว(ล) 6976 ลงวันที่ 9 พฤษภาคม 2550
สิ่งที่ส่งมาด้วย แผนการระบายข้าวเพื่อยามฉุกเฉินภายใต้โครงการนำร่องเพื่อการสำรองข้าวในเอเชีย
ตะวันออกเฉียงของประเทศไทย

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอเรื่อง การสำรองข้าวใน
เอเชียตะวันออกเฉียง ไปเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง โดยคาดว่าจะนำ
เรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ 22 พฤษภาคม 2550 และขอทราบความเห็นจากกระทรวง
พาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ 16 พฤษภาคม 2550
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงพาณิชย์ขอเรียนว่า เห็นด้วยกับโครงการนำร่องเพื่อการสำรองข้าวในเอเชีย
ตะวันออกเฉียงที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์นำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเพื่อให้
การบริหารจัดการสำรองและระบายข้าวเพื่อยามฉุกเฉินภายใต้โครงการนำร่องฯ ดำเนินการได้อย่างถูกต้อง
สอดคล้องกับเจตนารมณ์เช่นเดียวกับการระบายข้าวภายใต้ความตกลงว่าด้วยการสำรองอาหารเพื่อความ
มั่นคงแห่งภูมิภาคอาเซียน กระทรวงพาณิชย์จึงได้จัดทำแผนการระบายข้าวเพื่อยามฉุกเฉินภายใต้
โครงการนำร่องเพื่อการสำรองข้าวในเอเชียตะวันออกเฉียงของประเทศไทยขึ้น ดังรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย
โดยให้พิจารณาใช้เฉพาะกรณีระบบการสำรองตามรูปแบบสัญญา (Earmarked Reserve) ระดับที่ 1 ที่เป็น
การนำข้าวที่สำรองออกมาใช้ได้เพื่อยามฉุกเฉินตามเงื่อนไขการค้าขายเชิงพาณิชย์ เท่านั้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณานำเสนอกณะรัฐมนตรีให้เห็นชอบแผนการ
ระบายข้าวเพื่อยามฉุกเฉินภายใต้โครงการนำร่องดังกล่าวต่อไปด้วย จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกริกไกร จีระแพทย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมการค้าต่างประเทศ

โทร. 0-2547-5137

โทรสาร-0 2547-5136

แผนการระบายข้าวเพื่อยามฉุกเฉิน
ภายใต้โครงการนำร่องเพื่อการสำรองข้าวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย
(The Plan for the Release of Emergency Rice Reserve
under the Pilot Project on East Asia Emergency Rice Reserve)

1. ความเป็นมา

โครงการนำร่องเพื่อการสำรองข้าวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นโครงการสำรองข้าวเพื่อยามฉุกเฉินระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนกับจีน เกาหลี และญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทดลองระบบการสำรองและระบายข้าวเพื่อแก้ไขปัญหาความขาดแคลน อดอยากหิวโหย และลดความเสี่ยงในการขาดแคลนอาหารจากผลกระทบของภัยพิบัติในกลุ่มสมาชิกอาเซียน+3

ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศจะกำหนดปริมาณข้าวสารที่จะสำรองไว้สำหรับใช้ในกรณีฉุกเฉินภายใต้โครงการนี้ โดยในส่วนของกลุ่มสมาชิกอาเซียนจะใช้ข้าวที่สำรองไว้ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการสำรองอาหารเพื่อความมั่นคงแห่งภูมิภาคอาเซียนจำนวน 87,000 ตัน ขณะที่ญี่ปุ่นสำรองไว้ 250,000 ตัน ส่วนจีนและเกาหลียังไม่ได้กำหนดปริมาณที่จะสำรองไว้

บรูไน	3,000	เมตริกตัน
กัมพูชา	3,000	เมตริกตัน
อินโดนีเซีย	12,000	เมตริกตัน
ลาว	3,000	เมตริกตัน
มาเลเซีย	6,000	เมตริกตัน
พม่า	14,000	เมตริกตัน
ฟิลิปปินส์	12,000	เมตริกตัน
สิงคโปร์	5,000	เมตริกตัน
ไทย	15,000	เมตริกตัน
เวียดนาม	14,000	เมตริกตัน
ญี่ปุ่น	250,000	เมตริกตัน
เกาหลี	ยังไม่ได้กำหนด	เมตริกตัน
จีน	ยังไม่ได้กำหนด	เมตริกตัน
รวม	337,000	เมตริกตัน

2. ระบบการสำรองข้าวของโครงการนำร่องฯ

ระบบการสำรองจะมีทั้งรูปแบบสัญญา (Earmarked Reserve) และรูปแบบการสำรองจริง (Physical Stock) และแบ่งระบบการสำรองออกเป็น 3 ระดับ (Tier) ดังนี้

1) ระดับที่ 1 และระดับที่ 2 เป็นการสำรองข้าวในรูปแบบสัญญา (Earmarked Reserve) โดยระดับที่ 1 เป็นการนำข้าวที่สำรองออกมาใช้ได้โดยามฉุกเฉินตามเงื่อนไขการค้าขายเชิงพาณิชย์ และระดับที่ 2 เป็นการนำข้าวออกมาใช้เมื่อเกิดภัยพิบัติหรือสถานการณ์ฉุกเฉินตามเงื่อนไขที่ผ่อนปรนกว่าระดับที่ 1 ในลักษณะ Soft Loan หรือการให้เปล่า (Grant) ทั้งนี้ รูปแบบการส่งมอบสินค้า ราคา และการชำระเงินให้ขึ้นอยู่กับภาระระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ

2) ระดับที่ 3 เป็นการสำรองข้าวในรูปแบบการสำรองจริง (Physical Stock) ที่ให้นำออกมาใช้ได้ตามเงื่อนไขเพื่อระงับความขาดทุนและหิวโหย ในลักษณะของการบริจาคเป็นข้าวหรือในรูปของเงินก็ได้ และหากข้าวที่เก็บสำรองไว้ในกรณีนี้ไม่ได้มีการนำออกมาใช้ภายใน 1 ปี จะต้องนำออกไปบริจาคภายใต้โครงการบรรเทาความขาดทุนภายในประเทศสมาชิกผู้ถือข้าวสำรองไว้ หรือให้ประเทศสมาชิกอื่น ๆ ที่ต้องการความช่วยเหลือ

3. การสำรองข้าวของประเทศไทย

ประเทศไทยจะสำรองข้าวตามข้อผูกพันจำนวน 15,000 เมตริกตัน และพร้อมที่จะส่งข้าวให้ประเทศสมาชิกอื่น ๆ ที่ต้องการข้าวในยามฉุกเฉินตลอดเวลา และหากกรณีที่รัฐบาลไทยไม่มีข้าวในสต็อกจะซื้อข้าวจากภาคเอกชนส่งมอบให้

ชนิดข้าวที่สำรองจะเป็นข้าวที่ผลิตในประเทศไทย และใช้บริโภคกันในประเทศสมาชิก

4. ขั้นตอนการระบายข้าวของประเทศไทย

4.1 การร้องขอข้าวที่สำรองไว้

เมื่อประเทศสมาชิกประเทศใดประเทศหนึ่งประสบภาวะการขาดแคลนข้าวอย่างฉุกเฉินประเทศนั้นจะแจ้งเรื่องความต้องการข้าวอย่างกระทันหัน ปริมาณและชนิดข้าวที่ต้องการผ่านทางคณะบริหารโครงการนำร่องฯ (Management Team) เพื่อแจ้งให้กรมการค้าต่างประเทศ ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการเจรจาซื้อขายข้าวในระดับรัฐบาลต่อรัฐบาลทราบ

4.2 การส่งมอบข้าว

กรมการค้าต่างประเทศจะรีบดำเนินการส่งมอบข้าว ตามปริมาณและชนิดข้าวที่ประเทศสมาชิกร้องขออย่างรวดเร็ว แต่ในปริมาณไม่เกิน 15,000 เมตริกตัน โดยมีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

1) การจัดหาข้าว

กรมการค้าต่างประเทศจะดำเนินการจัดเตรียมปริมาณและชนิดข้าวตามที่ร้องขอมาเพื่อให้สามารถขนถ่ายข้าวลงเรือได้ทันที

2) การขนถ่ายข้าวลงเรือ

การจัดหาเรือเพื่อขนถ่ายข้าวให้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างประเทศผู้ร้องขอกับประเทศผู้ส่งมอบ โดยต้องใช้ระยะเวลาในการจัดหาเรือและการส่งมอบแต่ละครั้งระหว่าง 15-30 วัน

หากประเทศผู้ร้องขอสามารถส่งเรือมารับข้าวได้ จะเป็นการลดขั้นตอนการทำงานของประเทศไทยผู้ส่งมอบ และทำให้การส่งมอบสะดวกรวดเร็วขึ้น

4.3 ราคาข้าว

ให้ขึ้นอยู่กับภาระจากระหว่างประเทศผู้ร้องขอกับประเทศผู้ส่งมอบเป็นสำคัญ โดยใช้ราคาข้าวของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย (BOT) เฉลี่ย 30 วันย้อนหลัง เป็นเกณฑ์ในการเจรจา และอาจลดราคาให้ได้บ้างตามความเหมาะสม เนื่องจากเป็นข้าวที่ต้องการใช้ในภาวะฉุกเฉิน

4.4 การชำระเงินค่าข้าว

เพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือประเทศที่ต้องประสบกับภาวะการขาดแคลนข้าวอย่างกระทันหัน และความเชื่อถือนระหว่างประเทศสมาชิก อาจพิจารณาดำเนินการส่งมอบข้าวให้ก่อน ส่วนการชำระเงินแล้วแต่จะตกลงกัน

4.5 การเติมข้าวทดแทน

เมื่อระบายข้าวออกจากสต็อกแล้วจะเติมข้าวให้เต็มเท่ากับปริมาณที่ผูกพันไว้ทันทีที่ได้รับชำระค่าข้าว
